

Bijlage 1

**Analyse bestand Participatiewet en IOA
Ontwikkelingen WW
Financiële ontwikkelingen 2019**

Inhoud

Inleiding	3
Samenvatting en conclusies	4
Het beleid	5
Hoofdstuk 1: Volume	7
Hoofdstuk 2: In- en uitstroom	10
Hoofdstuk 3: Taakstelling huisvesting	12
Hoofdstuk 4: Samenstelling bestand	14
Hoofdstuk 5: Ontwikkelingen UWV	16
Hoofdstuk 6: Financiële gevolgen	18
Hoofdstuk 7: Doorkijk naar 2019	20
Lijst met afkortingen	22

Inleiding

Voor u ligt de vierde analyse van het bestand Participatiewet en IOA. Deze analyse geeft u informatie over het uitkeringsvolume, de in- en uitstroom, de werkloosheidswet en de financiële ontwikkelingen.

De informatie in deze analyse blijft een momentopname. De geschetste prognoses kunnen morgen al weer achterhaald zijn omdat de economische- en arbeidsmarkt gerelateerde ontwikkelingen steeds veranderen. Met deze analyse geven we inzicht in de opbouw van het bestand in 2018. Bovendien kijken we via de begrotingsopzet 2019 ook vooruit.

20 september 2018
Bert de Koning

Samenvatting en conclusies

In navolging van de landelijke trend is na een periode van stabilisatie in Wijchen een lichte daling van het totale volume bijstand en IOA waarneembaar. De daling komt vooral door de verminderde instroom en een iets oplopende uitstroom. Gelet op de economische groei verwachten we een verdere (lichte) daling van het volume.

De uitstroom naar werk blijft zorgelijk. De vergrijzing neemt verder toe evenals de uitkeringsduur. Ook het WerkBedrijf ziet deze ontwikkeling. Een steeds grotere groep mensen heeft een kwetsbare positie op de arbeidsmarkt. Landelijk en in onze regio is er een *mismatch* op een gedeelte van de arbeidsmarkt. Werkzoekenden in de bijstand passen vaak niet op de beschikbare banen. Zij missen de nodige ervaring, opleiding of andere vaardigheden.

Ondanks het aantrekken van de economie weten wij uit ervaring dat wij dit in de bijstand pas op een later moment gaan merken. Eerst zullen mensen die nieuw zijn op de arbeidsmarkt en mensen uit bijvoorbeeld de WW een baan vinden. Daarna volgen pas de mensen met een bijstandsuitkering.

Op dit moment werken we op basis van een bestuurlijke ambitie aan een plan om het aantal uitkeringsgerechtigden verder terug te dringen.

Het beleid

Gemeenten ontvangen een gebundelde uitkering (BUIG) om daarmee de uitkeringen in het kader van de Participatiewet te financieren. De uitkeringen van mensen die zijn aangewezen op één van de bijstandsregelingen, PW, IOAW, IOAZ en Bbz 2004 (voor levensonderhoud startende ondernemers), betalen gemeenten vanuit deze gebundelde uitkering. Het uitgangspunt hiervan is dat de beleidsmatige en financiële verantwoordelijkheid bij gemeenten ligt. De Participatiewet kent een budgetteringsystematiek. Dit is een financieringssysteem dat zo is ingericht dat het gemeenten moet prikkelen om zoveel mogelijk mensen uit de uitkering en aan het werk te helpen en te houden. De gebundelde uitkering is een niet-geoordeeld budget. Een gemeente mag een overschot op het budget vrij besteden, maar moet een tekort op het budget in beginsel ook zelf opvangen.

De uitvoering van de Participatiewet (het daadwerkelijk verstrekken van bijstand) is aan wettelijke regels gebonden. Alle werkzaamheden die betrekking hebben op de uitkering zelf, liggen bij de gemeenten. Werkzaamheden op het gebied van werk en werkgelegenheid liggen bij het WerkBedrijf. Het Algemeen bestuur van de MGR heeft de verordeningen vastgesteld op het gebied van re-integratievoorzieningen, tegenprestatie, verlagen van de bijstand en individuele toeslagen.

Ten aanzien van re-integratievoorzieningen heeft de Programmaraad beleidsmatig ook een toolkit ontwikkeld voor de uitvoering van de Participatiewet. De toolkit 'Participatie en banenafspraken' bevat alle (wettelijke) regelingen die professionals kunnen inzetten om werkgevers te helpen de doelen van de Participatiewet en de banenafspraken in het sociaal akkoord te realiseren.

Het WerkBedrijf -als onderdeel van de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling (MGR)- werkt sinds 1 januari 2015 voor 7 gemeenten in deze regio. Kerntaken van het WerkBedrijf zijn de werkgeversdienstverlening (de werkgevers noemen we de klanten) en de (basis) dienstverlening aan de werkzoekenden (de kandidaten). De sociale werkvoorziening Breed bestaat sinds 1 januari 2016 niet meer. Sinds die datum maakt de voormalig SW-organisatie Breed onderdeel uit van het WerkBedrijf. Via managementrapportages informeert het WerkBedrijf de deelnemende gemeenten over de bereikte (uitstroom) resultaten.

2017

Het college heeft een visiedocument vastgesteld. De gemeente Wijchen streeft naar een situatie waarin iedereen naar vermogen meedoet aan de samenleving. In sommige situaties kunnen inwoners niet in hun eigen inkomen voorzien. In die situaties biedt de gemeente een vangnet.

Genoemde visie heeft tot beleidsmatige vertaling geleid van diverse "ontwikkelopgaven". Voorbeelden hiervan zijn:

- Doelgroepenbeleid:
We werken aan de uitvoering van het doelgroepenbeleid waarbij we de interventie koppelen aan de afstand tot de arbeidsmarkt die iemand heeft.
- Ontwikkelen van een heronderzoekplan:
We werken aan de uitvoering van het heronderzoekplan om klanten te leren kennen en om ze adequaat, efficiënt te bedienen (minimaal in contact te blijven). Denk hierbij aan participatie, recht op voorzieningen als bijvoorbeeld minimabeleid en een stukje rechtmatigheid. Bij de gesprekken komen een drietal onderwerpen aan bod:
Participatie, recht op aanvullende regelingen en fraude alertheid. Participatie is het belangrijkste onderdeel van het gesprek. Wat kan en wil iemand en welke mogelijkheden zijn er. De participatiecoach (start per 1 september 2018) komt in

beeld op het moment dat er sprake is van vrijwilligerswerk en de klant (enigszins) gemotiveerd is. De klantmanager heeft de regierol. Bij nieuwe aanvragen om bijstand gaat de klant meteen door naar het WerkBedrijf. De klantmanager komt in beeld als de klant bijvoorbeeld niet gemotiveerd is (sanctioneren) of op dat moment niet in staat is tot re-integratie.

- De ontwikkeling van het beleidsplan programmatisch handhaven:
Op basis van de fraudeverordening –vastgesteld in 2015 – stellen we in 2018 een nieuw beleidsplan Programmatisch Handhaven op. In dit beleidsplan vindt onder andere de uitwerking plaats van het tegengaan van oneigenlijk gebruik en misbruik van voorzieningen. Dit beleidsplan wordt in het najaar 2018 ter besluitvorming voorgelegd.
- De samenwerking met het WerkBedrijf:
De samenwerking met het WerkBedrijf ontwikkelt zich volop. Dit betekent ook dat op onderdelen nadere uitwerking en afstemming plaatsvindt om te komen tot een optimale samenwerking. Zeker nu we onze lokale mogelijkheden richting vrijwilligerswerk verder ontwikkelen. Dat geldt ook voor de ontwikkeling van integratie en participatie voor statushouders. Met het WerkBedrijf spreken we in regionaal verband over informatie-uitwisseling op kandidaatsniveau.

Strekking van deze beleidsmaatregelen leidt tot meer "grip" op de klant. Hierdoor leveren wij beter maatwerk wat in lijn is met de geformuleerde visie. Het resultaat ervan leidt tot het realiseren van extra uitstroom. Voor de beleidsmakers ligt een uitdaging; 'om te komen tot extra uitstroom', door het uit te voeren beleid.

2018

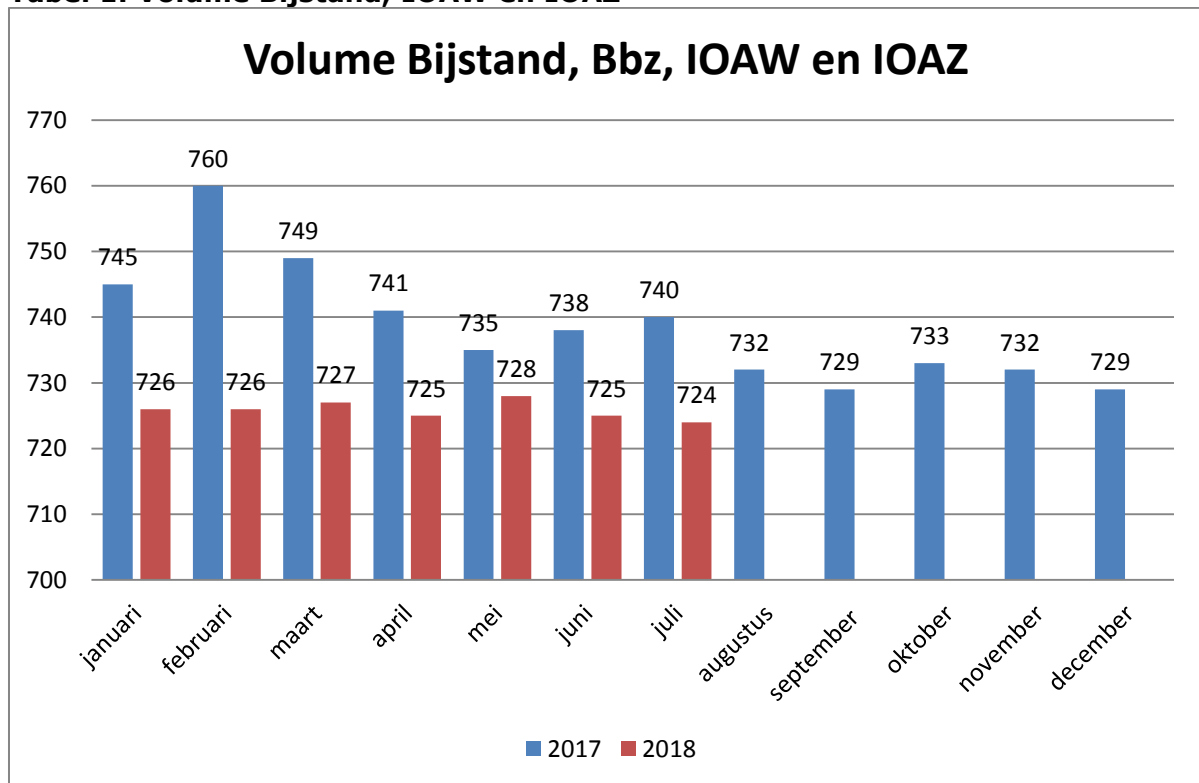
Bestuurlijk is de ambitie uitgesproken om het Wijchens bijstandsbestand in de periode van 1 januari 2019 tot 1 januari 2022 te reduceren. Wijchen telt per 1 juli 2018 724 bijstandsgerechtigden. Ondanks de economische groei lukt het niet om meer mensen uit te laten stromen b.v. door mensen via het WerkBedrijf te laten bemiddelen naar werk. De vergrijzing van het bestand, de duur van de uitkering en het aantal statushouders zijn hier de directe oorzaak van.

Van de 724 bijstandsgerechtigden is 45% ouder dan 50 jaar, 51% ontvangt langer dan 3 jaar een uitkering en 33% ontvangt langer dan 5 jaar een uitkering. Wijchen heeft ongeveer 130 statushouders in de bijstand zitten.

Het rijksbudget (BUIG) is voor Wijchen niet toereikend om de kosten van bijstand te betalen. Om het tekort te dekken zetten wij structureel gemeentelijk geld (algemene middelen) in. De ambitie is inmiddels vertaald in een bestuursopdracht. De financiële effecten van de bestuursopdracht zijn niet in de begroting 2019 meegenomen.

Hoofdstuk 1: Volume

Tabel 1. Volume Bijstand, IOAW en IOAZ

Bron WISZ

Toelichting

Nederland

Volgens het Centraal Bureau voor de Statistiek (informatie 31 mei 2018) ontvingen eind maart 2018 459.000 mensen een bijstandsuitkering tot de AOW-leeftijd. Voor het tweede kwartaal op rij zijn er minder bijstandsgerechtigden dan een jaar eerder. In 2017 groeide het aantal personen met een bijstandsuitkering landelijk gezien voortdurend. Het CBS gaf vorig jaar aan dat het aantal bijstandsgerechtigden tot de AOW-leeftijd zou stijgen tot 473.000.

De bijstandsdeling heeft vooral te zien bij personen jonger dan 45 jaar. Voor het eerst in 9 jaar is het aantal bijstandsgerechtigden volgens het CBS met een niet-westerse migratieachtergrond licht gedaald. De instroom in de bijstand van recente asielzoekers met een verblijfsvergunning houdt volgens het CBS wel aan.

Het aantal 45-plussers met bijstand neemt nog wel toe van jaar op jaar. Eind maart 2018 telde deze leeftijdsgroep ruim 2 duizend bijstandsontvangers meer dan een jaar eerder. Het tempo van de toename neemt wel af. Een reden voor de toename is de verhoging in 2018 van de AOW-gerechtigde leeftijd met 3 maanden tot 66 jaar. Bijstandsgerechtigden tegen de AOW-leeftijd blijven daardoor langer in de bijstand, voordat ze deze verruilen voor AOW.

Ondanks de sterke economische groei hebben de wijzigingen in het sociale beleid ook te maken met de stijging van het aantal uitkeringen in de voorgaande jaren en slechts de lichte daling in 2018. Zo leidt de invoering van de Participatiewet ertoe dat gedeeltelijk arbeidsgehandicapten geen aanspraak meer kunnen maken op een Wajong- of WSW-dienstverband en daardoor in de bijstand belanden. Ook de stijging van de AOW-leeftijd heeft - zoals hiervoor is aangegeven - tot een stijging van het bijstandsvolume geleid.

Wijchen

Vanaf augustus 2017 is het volume (alle regelingen) ondanks de economische groei enigszins stabiel. Er zijn momenten van lichte groei en een kleine daling waarneembaar. Zie daarvoor tabel 1. Zonder aanvullend beleid verwachten wij geen serieuze daling van het volume gelet op de samenstelling van het bestand (statushouders / vergrijzing / duur uitkering).

De voornaamste instroom in de bijstand en de IOAW in de eerste helft van 2018 heeft te maken met het bereiken van de maximale termijn WW (14), einde dienstverband (13) en verhuizing vanuit een andere gemeente naar Wijchen (17). In 2019 gaan we een onderzoek instellen of de verhuisbewegingen een relatie hebben met het begrip "shoppen" (verhuizen naar een gemeente met een goed bijstands- en minimabeleid).

De voornaamste redenen van uitstroom in de eerste helft van 2018 hebben te maken met inkomsten uit dienstverband of zelfstandig beroep (44) en verhuizing naar een andere gemeente (16). We weten niet wat de oorzaken zijn van alle verhuisbewegingen. Hiervoor is aanvullend onderzoek nodig.

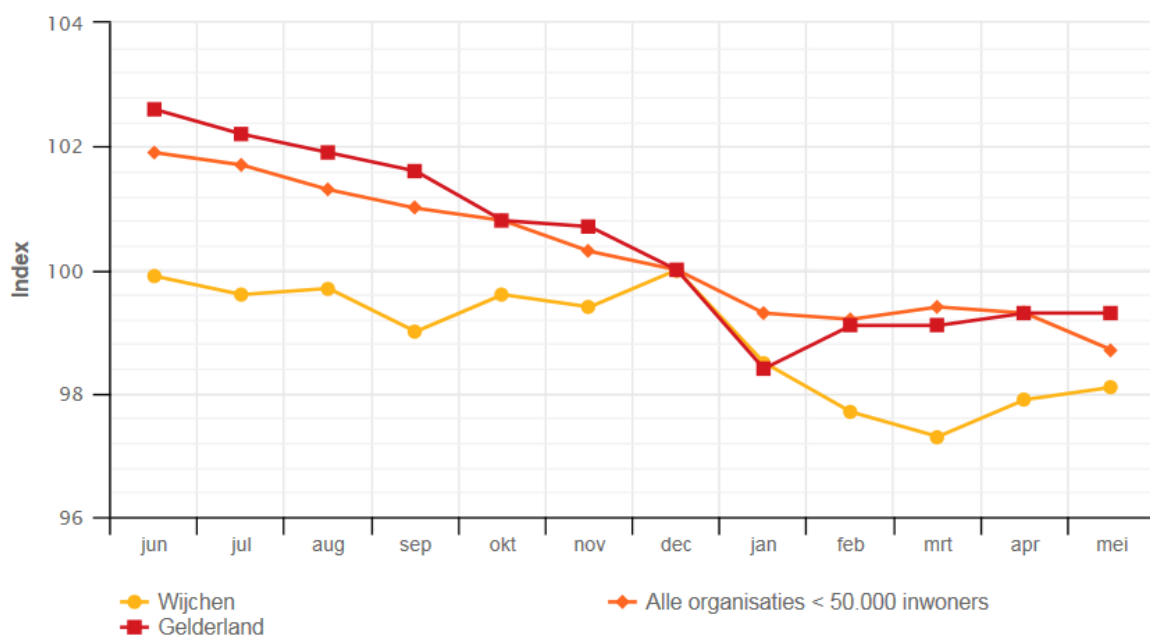
De groei van het volume lijkt nu gestopt te zijn. Over het eerste half jaar 2018 neemt het bijstandsvolume iets af en deze lijn zet zich door. Om bovenstaande reden verbinden we nog geen conclusies aan de in gang gezette daling van het volume. In de komende maandelijkse managementrapportages volgen we de ontwikkeling van het bijstandsvolume.

Conclusie

De stijging van het volume in 2017 heeft voornamelijk te maken met de instroom van statushouders. Vanaf maart 2017 daalt het volume vooral vanwege de afname van de instroom van statushouders. Daarna stabiliseert het bestand. Of de lichte daling in 2018 2018 doorzet is nog niet duidelijk.

Tabel 2: Ontwikkeling bijstandsvolume (methodiek aantal betaalde uitkeringen) in procenten in vergelijking met andere gemeenten periode juni 2017 – mei 2018 (Bron Divosa).

Grafiek: Volume BUIG index tov december 2017

Toelichting: procentuele ontwikkeling volume t.o.v. december 2017

Algemeen

Bovenstaande grafiek toont de procentuele volumeontwikkeling van de betalingen ten opzichte van december 2017 voor Wijchen en de twee vergelijkingsgroepen (alle gemeenten in de provincie Gelderland en alle gemeenten in Nederland met minder dan 50.000 inwoners).

Om vergelijking met andere deelnemers mogelijk te maken hanteert Divosa Benchmark indexcijfers voor het volume. Daarbij vergelijken we de groei of daling van elke maand met een vastgestelde basisperiode. Het indexcijfer van het aantal betaalde uitkeringen staat op 31 december 2017 op 100. Stijgt de index naar 105 dan stijgt het volume sinds december 2017 met 5%. In deze grafiek vergelijken we de gemeente Wijchen qua volume (betaalde uitkeringen) met 95 gemeenten met minder dan 50.000 inwoners en 31 Gelderse gemeenten die meedoen aan de benchmark.

De benchmark kan een iets vertekend beeld hebben t.a.v. het werkelijke volume. Dat heeft te maken dat Divosa voor de benchmark het principe van het aantal betalingen hanteert. Een maand met veel nabetalingen over oude maanden beïnvloedt het werkelijke percentage.

Wijchen

Wijchen kent in structureel opzicht een lager volume (in procenten) dan in de benchmarkgemeenten. Niet bekend is wat de oorzaak daarvan is. Wel weten we dat de in- en uitstroompercentages in de bijstand in Wijchen lager zijn dan de in- en uitstroompercentages in de benchmark gemeenten. Het structureel lagere volume in Wijchen komt vanwege de gelijkblijvende verhoudingscijfers tussen in- en uitstroompercentages tussen alle benchmarkgemeenten Zie hieronder.

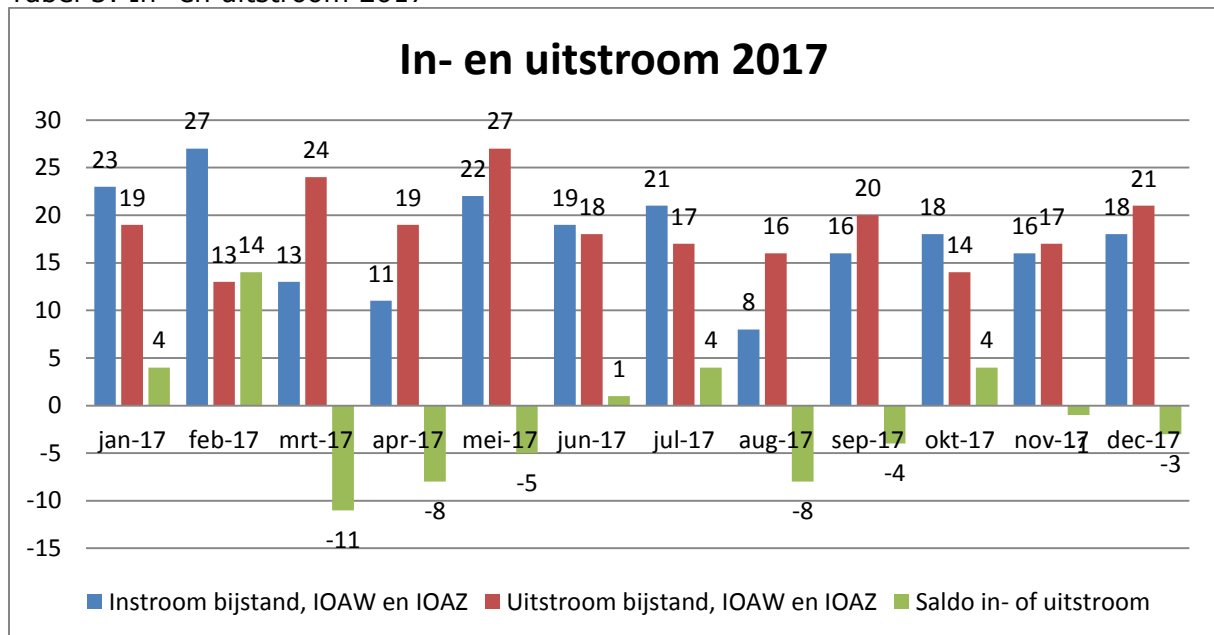
Omschrijving	Wijchen	95 gemeenten < 50.000 inwoners	31 Gelderse gemeenten
Instroom % periode juni 2017 - mei 2018	2,1	2,8	2,7
Uitstroom % periode juni 2017 - mei 2018	2,3	3,0	2,7

Conclusie

Het volume in Wijchen, uitgedrukt in een indexcijfer, is structureel lager dan in de benchmarkgemeenten. Een oorzaak hiervoor is niet te geven.

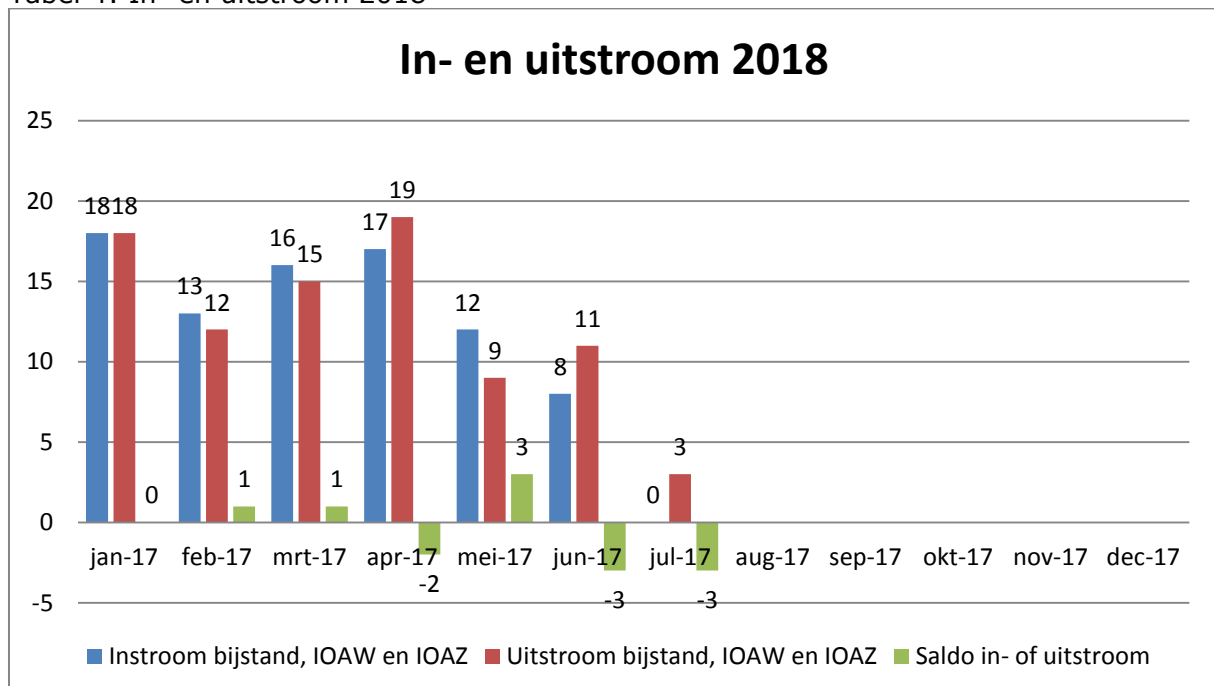
Hoofdstuk 2: In- en uitstroom

Tabel 3: In- en uitstroom 2017

Bron WISZ

Tabel 4: In- en uitstroom 2018

Bron WISZ

Toelichting bij de tabellen 3 en 4

Nederland

Het CBS gaf in februari 2018 aan dat het aantal personen met een bijstandsuitkering in 2017 met 3,5 duizend is gedaald. Dit is de eerste daling sinds 2008. Alleen het aantal 27- tot 45-jarigen met bijstand is afgenomen. Bij de 45-plussers was er nog een

duidelijke groei. Ook onder personen met een niet-westerse achtergrond nam het aantal toe. Eind 2017 telde Nederland 461 duizend bijstandsgerechtigden tot de AOW-leeftijd. Eind mei 2018 gaf het CBS aan dat het aantal mensen in de bijstand verder daalt (459 duizend). Ook nu weer is de daling alleen te zien bij personen jonger dan 45 jaar. Wel is het voor het eerst sinds jaren dat het aantal bijstandsgerechtigden met een niet westerse migratieachtergrond daalt.

Wijchen

In de begroting 2018 van de MGR / WerkBedrijf staat dat dit jaar voor de gehele regio 1.100 personen volledig uit de bijstand naar werk uitstromen. In de periode januari-maart stroomden volgens de informatie uit de 1^e kwartaalrapportage 290 personen volledig uit naar werk (voor Wijchen voor 30 personen). Daarmee valt de uitstroom uit de bijstand wat hoger uit dan in dezelfde periode van het vorige jaar (uitstroom 14 personen). In heel 2017 stroomden volgens de cijfers van het WerkBedrijf 96 personen naar werk uit.

De economie trekt aan. Wij weten uit ervaring dat wij dit in de bijstand pas op een later moment gaan merken. Eerst zullen mensen die nieuw zijn op de arbeidsmarkt en mensen uit bijvoorbeeld de WW een baan vinden. Daarna volgen de mensen met een uitkering. Het WerkBedrijf geeft aan dat ruim 90% van de kandidaten langer en intensiever begeleiding nodig hebben om een baan te vinden. Dit ook om een mismatch tussen het aanbod van werk en de vraag van de ondernemer te verkleinen.

De instroom van statushouders in de bijstand daalt als gevolg van de verminderde taakstelling huisvesting. Door het op peil blijven van de uitstroom daalt per saldo het bijstandsvolume licht.

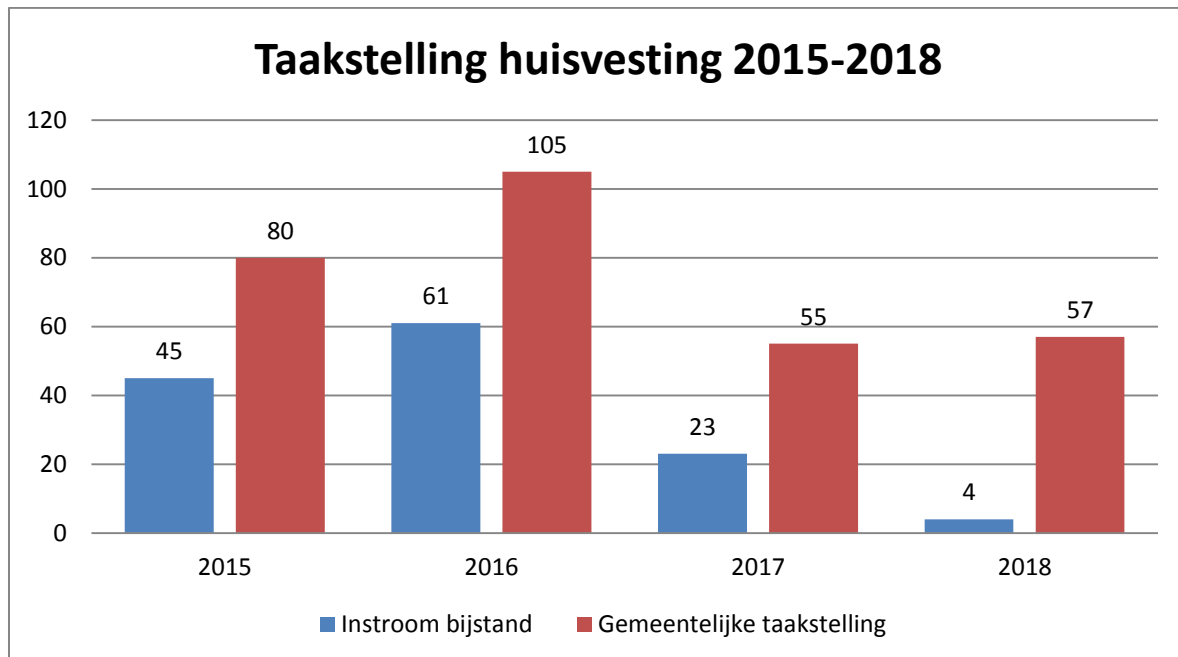
Conclusie

Uitstroom naar werk blijft de belangrijkste graadmeter. De economische ontwikkelingen hebben de grootste invloed hierop. De uitstroom in Wijchen naar werk steeg in het eertse kwartaal van 2018 ten opzicht van de dezelfde periode in 2017.

De instroom van statushouders in de bijstand is verder gedaald. De verminderde taakstelling huisvesting voor statushouders die al in 2017 is ingezet draagt bij aan een lagere instroom in de bijstand.

Hoofdstuk 3: Taakstelling huisvesting

Tabel 5: Ontwikkelingen taakstelling huisvesting

Bron: WISZ en circulaire Ministerie Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties

Toelichting:

Nederland

Het aantal vluchtelingen met een verblijfsvergunning dat in asielzoekerscentra op een woning wacht is flink afgenomen. In 2016 werden landelijk in totaal 40.289 toegelaten vluchtelingen gehuisvest. In 2017 hadden alle gemeenten in Nederland de taak om 29.000 vluchtelingen met een verblijfsvergunning aan een woning helpen. In 2018 is de taakstelling 23.000 vluchtelingen te huisvesten. De taakstelling voor de tweede helft van 2018 is hoger dan de in oktober 2017 afgegeven prognose van 8.000. Dit komt door het aandeel van de nareizigers. Deze groep vergunninghouders was groter dan eerder voorzien. Nareizigers zijn familieleden van in Nederland erkende vluchtelingen, die recht hebben op een afgeleide verblijfsvergunning. In het komende half jaar zullen nareizigers naar verwachting ongeveer de helft van het aantal te huisvesten vergunninghouders uitmaken. Nareizigers tellen mee voor de taakstelling. Deze mensen stromen vaak niet in de bijstand omdat het veelal om kinderen gaat.

Wijchen

Deze tabel geeft het jaarlijks aantal te huisvesten statushouders in Wijchen aan (rode kolom). Het bijstandsvolume groeide de afgelopen jaren sterk als gevolg van de instroom van de statushouders in de bijstand (blauwe kolom).

In 2017 stroomden 23 personen in de bijstand. De taakstelling in 2018 bestaat voornamelijk uit nareizigers. Op basis van de landelijke ontwikkelingen is het moeilijk in te schatten wat het effect op de instroom in de bijstand is. We verwachten op grond van de huidige instroomcijfers een licht mindere instroom (20 mensen dit jaar t.o.v. 23 mensen in 2017) in de bijstand dit jaar.

Uitstroom als gevolg van werkaanvaarding van statushouders uit de bijstand komt nog weinig voor. Zie hieronder het "kopje" beleid.

Voor 2019 hebben we nog geen informatie ontvangen over het aantal te huisvesten statushouders. Om die reden valt er nog geen prognose te maken voor de instroom.

Beleid

Met het WerkBedrijf zijn regionaal afspraken gemaakt over het bemiddelen van statushouders naar werk of studie.

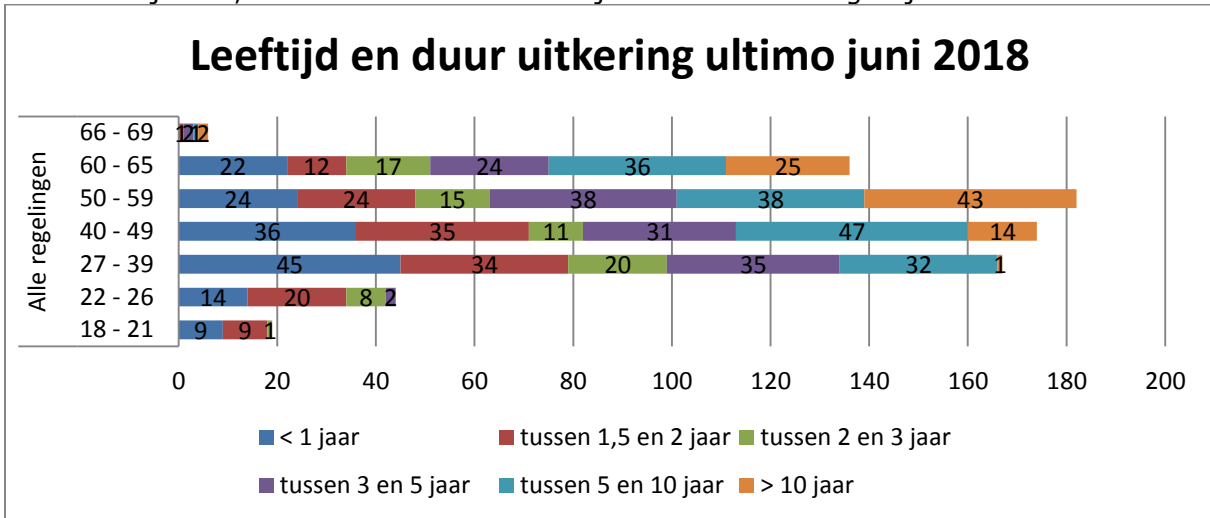
Volgens de onlangs ontvangen tweede managementrapportage 2018 van het WerkBedrijf stroomden in Wijchen in het eerste half jaar 2018 9 statushouders uit naar betaald werk, 13 statushouders gingen aan de slag op een werkplek met behoud van uitkering en 1 statushouders startte met een opleiding. 64 statushouders volgen een traject bij het WerkBedrijf. Van 15 statushouders is de dienstverlening beëindigd.

Conclusie

De in gang gezette daling van het aantal statushouders dat naar Wijchen komt, leidt tot een mindere instroom in de bijstand. Voor dit jaar verwachten we geen verdere daling van het aantal te huisvesten statushouders. Een prognose voor 2019 valt nog niet te maken vanwege het ontbreken van cijfers voor de Wijchense taakstelling in 2019.

Hoofdstuk 4: Samenstelling bestand

Tabel 6: Bijstand, IOAW en IOAZ naar leeftijd en duur uitkering in juni 2018

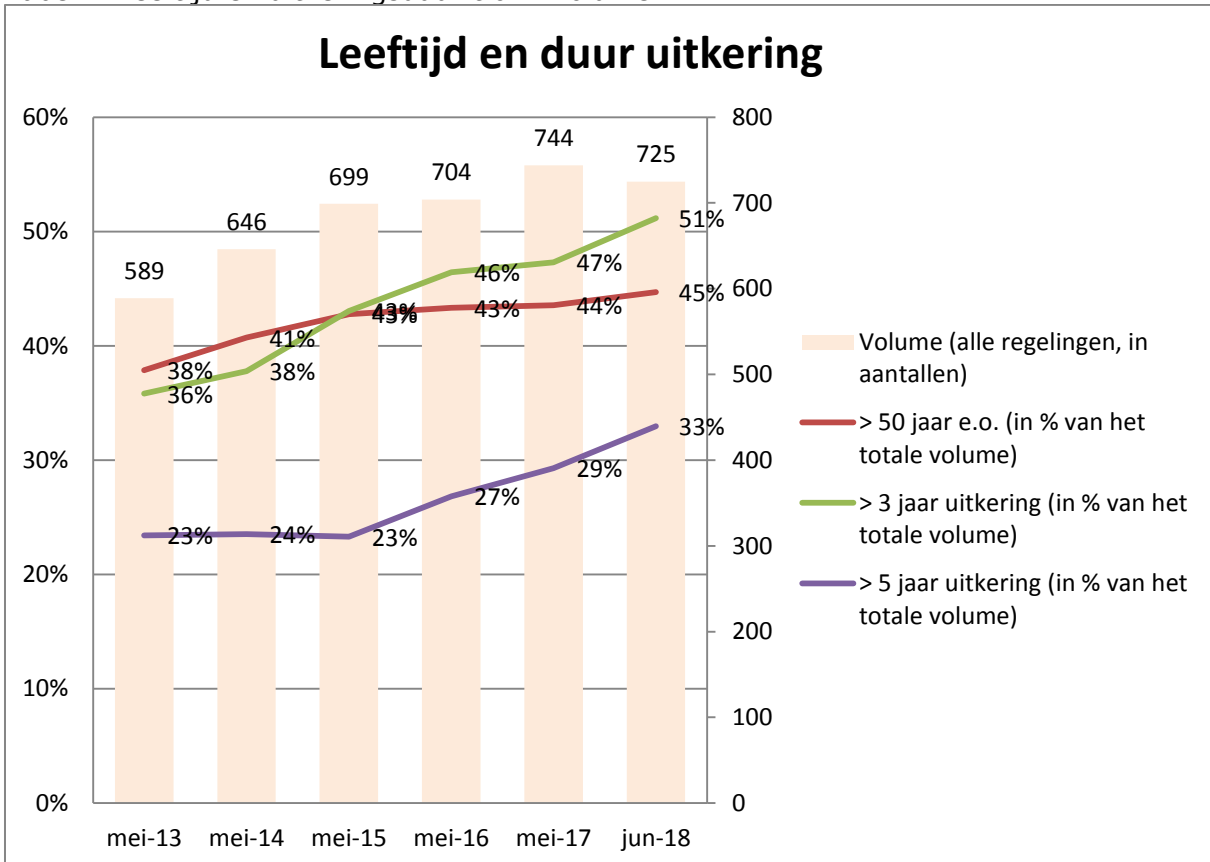

Bron: WISZ

Vergrijzing van het bestand in Wijchen

Van het aantal personen (371) dat 3 jaar of langer in de uitkering zit zijn 209 personen (56,3%) ouder dan 50 jaar. Zie voor deze cijfers tabel 6. Volgens de vorige analyse waren een jaar geleden 196 personen (55,7%) ouder dan 50 jaar. Dat betekent dat de vergrijzing van het bestand toeneemt. Volgens informatie van het CBS kunnen we deze groep mensen moeilijk naar werk bemiddelen. Ook in Wijchen lijkt dat het geval te zijn.

Tabel 7: leeftijd en uitkeringsduur t.o.v. volume

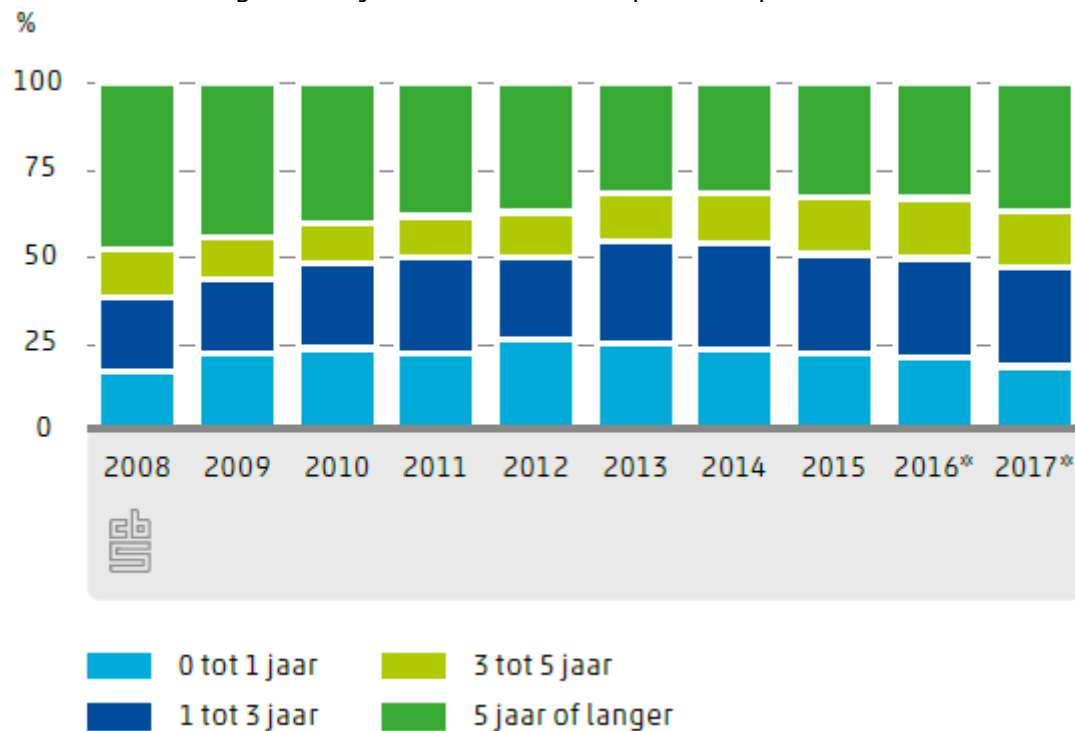

Bron: WISZ

Toelichting:
Nederland

Volgens het CBS (publicatie "trends in Nederland 2018" van 29 juni 2018) maakte in 2017 het aandeel mensen dat korter dan een jaar in de bijstand zit minder dan 20 procent van de bijstandspopulatie uit. Dat is voor het eerst sinds 2008. Het aantal mensen dat vijf jaar of langer in de bijstand zit, stijgt sinds 2014 weer langzaam. Een reden hiervoor is de stapsgewijze verhoging van de AOW-leeftijd, waardoor personen later uitstromen naar een AOW-uitkering.

Tabel 8: Uitkeringsduur bijstand in Nederland per 30 september 2017

Bron CBS (trends in Nederland 29 juni 2018)

Wijchen

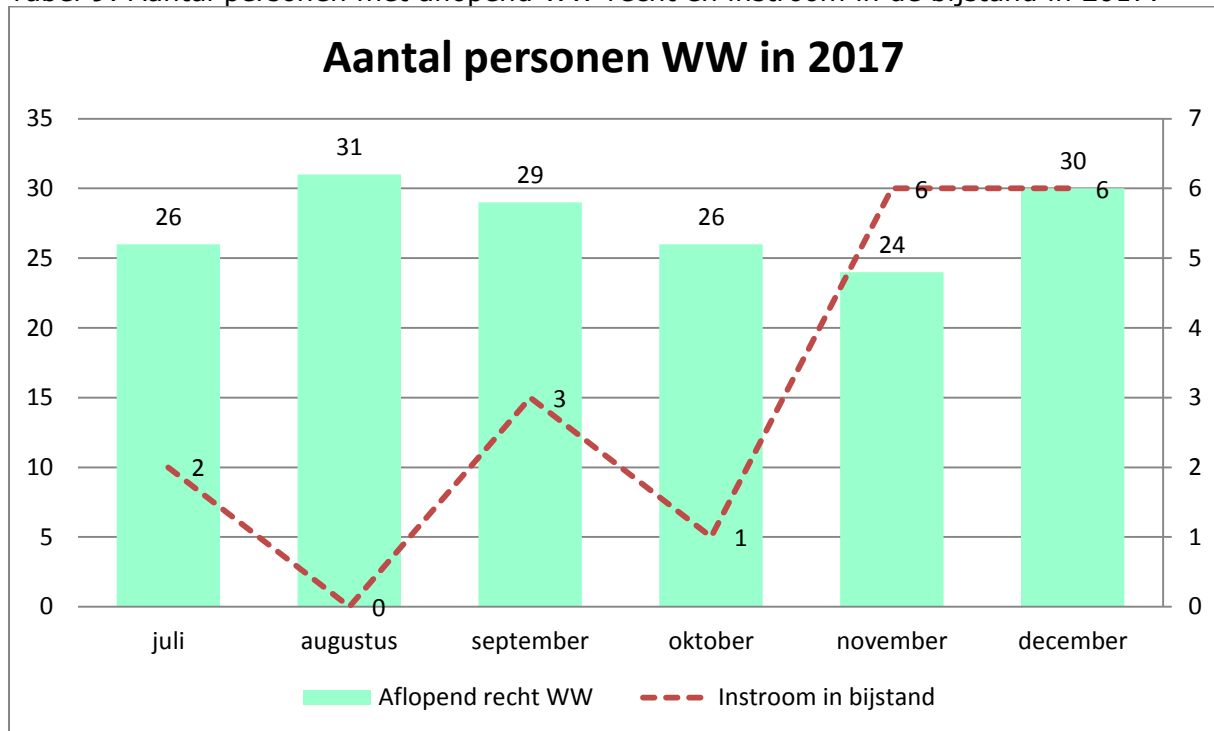
Van het totale bestand ultimo juni 2018 (725 uitkeringsgerechtigden) hebben 371 mensen (51,2%) langer dan 3 jaar een uitkering. In 2013 was dat 36%. Het aantal personen dat langer dan 5 jaar een uitkering ontvangt stijgt vanaf 2015 (23%) sterk naar 33% in 2018. Wijchen wijkt ten opzichte van het landelijke beeld (zie toelichting bij Nederland) in tegenstelling tot voorgaand jaar nauwelijks af. Zie voor de absolute aantallen tabel 6 en voor de relatieve cijfers tabel 7.

Conclusie

Uit de tabellen 6 (absolute getallen) en 7 (relatieve cijfers) valt op te maken dat de vergrijzing in het totale bestand toeneemt. In mei 2013 was 38% van het bestand 50 jaar of ouder. In juni 2018 valt op dat het percentage stijgt naar 45%. Ook de uitkeringsduur neemt toe. In 5 jaar tijd stijgt het percentage van het aantal mensen met een uitkeringsduur langer dan 3 jaar van 36% naar 51%. De groep mensen met een uitkeringsduur langer dan 5 jaar stijgt van 23% naar 33% in de periode 2015-2018. Concreet betekent dat een steeds grotere groep mensen op een steeds grotere afstand komt te staan van de arbeidsmarkt.

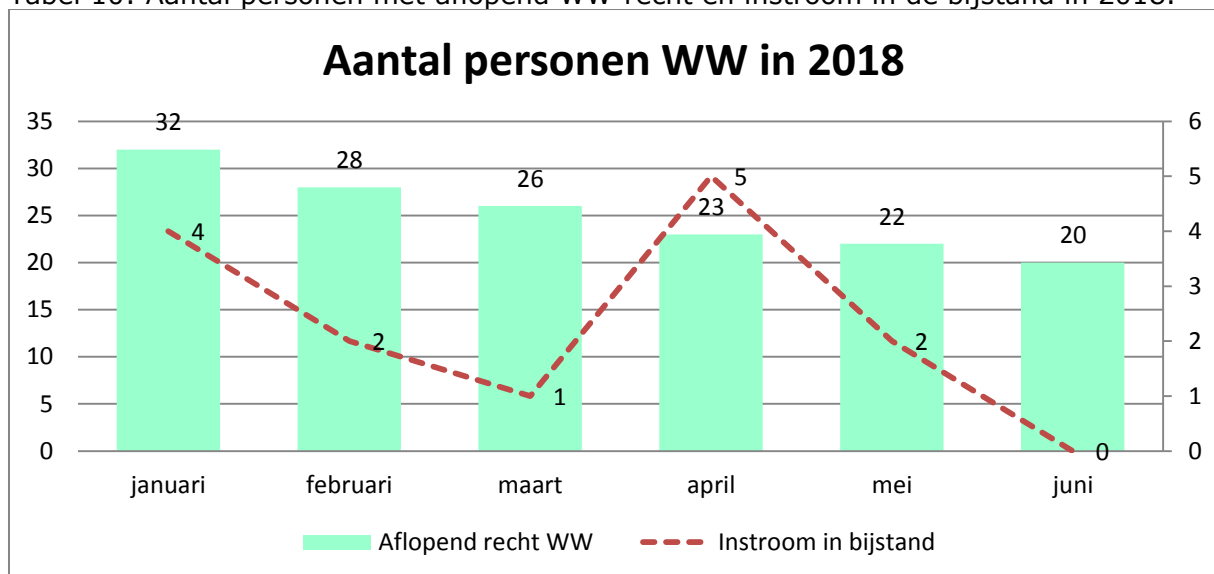
Hoofdstuk 5: Ontwikkelingen UWV

Tabel 9: Aantal personen met aflopend WW-recht en instroom in de bijstand in 2017.

Bron UWV en WISZ

Tabel 10: Aantal personen met aflopend WW-recht en instroom in de bijstand in 2018.

Bron UWV en WISZ

Toelichting: *Nederland*

Volgens de arbeidsmarktprognose 2018-2019 van het UWV is de WW de afgelopen jaren minder snel gedaald dan verwacht kan worden tijdens een groeiende economie. Dat heeft te maken met de invoering van de wet Werk en Zekerheid en de nieuwe systematiek van inkomstenverrekening sinds juli 2015, waarbij inkomsten uit arbeid verrekend worden met de WW-uitkering. Personen die gaan werken en nog niet voldoende verdienen, houden namelijk recht op een deel van hun WW-uitkering.

De WW kenmerkt zich door een grote dynamiek van instroom en uitstroom. Bij veel mensen wordt de WW-uitkering weer snel beëindigd. Van alle beëindigde WW-uitkeringen in januari t/m april 2018 was 55% binnen een half jaar beëindigd. Gemiddeld komt bijna twee derde van de WW'ers binnen een jaar weer aan het werk. Een hogere leeftijd blijkt nog steeds een belemmerende factor voor een snelle werkherhervatting. Bij 55-plussers is een derde binnen een jaar weer aan de slag. Maar ook het beroep van de WW 'er speelt een rol. Zo hebben WW'ers met een bouwtechnisch beroep een grote kans om binnen een jaar weer aan het werk te komen en WW'ers met een bedrijfseconomisch beroep juist een lage kans. Mensen met een bedrijfseconomisch of administratief beroep komen relatief vaak voor in de WW. De arbeidsmarktperspectieven zijn niet zo gunstig. Er zijn veel banen verdwenen in deze beroepen, vooral bij de lagere en middelbare beroepen.

Hoewel bij veel werklozen de WW-uitkering weer snel beëindigd worden, blijft een deel van hen langdurig werkloos. Eind maart hadden landelijk gezien 99.700 personen al één jaar of langer een WW-uitkering. Het aantal personen dat langdurig in de WW zit daalt wel, maar minder snel dan het aantal WW'ers met een korte uitkeringsduur. Meer dan driekwart van de personen met langdurig WW is 50 jaar of ouder (bijna 60% is 55-plus). Dat vooral personen van 50 jaar en ouder langdurig werkloos zijn heeft niet alleen te maken met de minder goede arbeidsmarktkansen, maar ook met het feit dat 50-plussers langer recht hebben op een WW-uitkering. De duur van het WW-recht hangt immers af van het arbeidsverleden.

Wijchen

In vergelijking met 2017 daalt in 2018 in absolute zin het aantal mensen dat de maximale duur van de WW bereikt. Dat geldt ook voor de instroom van deze mensen in de bijstand of IOAW regeling. In het tweede half jaar van 2017 stroomden 18 personen die de maximale duur WW behaald hebben, in de bijstand. In de eerste helft van 2018 waren dat 14 personen. Zie daarvoor tabellen 9 en 10.

UWV en WerkBedrijf

Volgens de eerste managementrapportage 2018 van het WerkBedrijf is zij afhankelijk van de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt. De arbeidsmarkt trekt aan. Er komen steeds meer banen en vacatures bij. Het aantal WW uitkeringen daalt (- 20% t.o.v. 2017) in alle branches m.u.v. de financiële dienstverlening. Mensen met een WW uitkering profiteren als eerste van het aantrekken van de arbeidsmarkt.

Knelpunt is wel dat vraag en aanbod niet op elkaar aansluiten. Met de werkgelegenheid in zorg, bouw, ICT en industriesectoren gaat het goed. Zelfs zo goed dat er krapte ontstaat en werkgevers moeite hebben om vacatures te vervullen. Een veelgenoemde reden is het ontbreken van de juiste kwalificaties bij sollicitanten waardoor mismatches ontstaan. Dit zien het UWV en het WerkBedrijf ook terug in onze eigen regio.

Conclusie

Er is een constante (lichte) daling van het aantal Wijchense WW-ers die de maximale uitkeringsduur halen. Op basis van de eerste cijfers dit jaar daalt de instroom van max WW-ers in absolute zin in de bijstand licht.

In 2019 willen we – in samenspraak met het UWV en het WerkBedrijf – een onderzoek instellen hoe we mismatches kunnen reduceren door een baan bij een kandidaat te zoeken i.p.v. een kandidaat bij de vacature.

Hoofdstuk 6: Financiële gevolgen

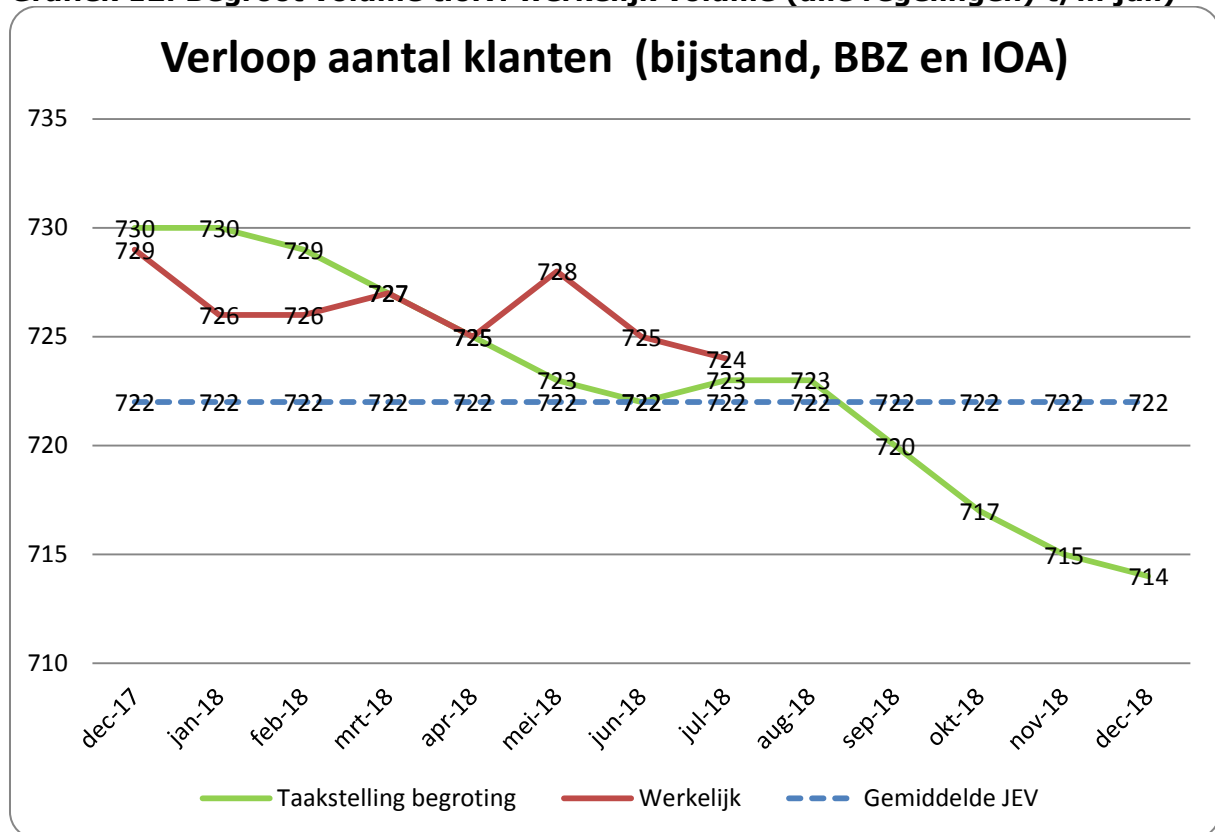
In de begroting 2018 (Anders Denken, Samen Doen) hebben we onderstaande aantallen klanten opgenomen. De werkelijk cijfers worden vergeleken met deze begrotingsopzet.

Tabel 11: opzet volume t.b.v begroting 2018

Regeling	Basis januari 2018	Econ. Trend	Taakst.	Extra statushouders	Begroot eind 2018	Cijfers deze analyse
Aantallen WWB	689	3	-37	0	655	658
Aantallen IOAW	58	0	0	0	58	64
Aantallen IOAZ	3	0	0	0	3	2
Aantallen BBZ prefase	6	0	0	0	6	1
Totaal	756	3	-37	0	722	724

Bron: afdeling FIN

Grafiek 12: Begroot volume t.o.v. werkelijk volume (alle regelingen) t/m juli

Bron: afdeling FIN en WISZ

Tabel 13: financieel vertaald 2018

Omschrijving	Begroting in €	Jaareinde verwachting in €	Vershil in €
Algemene bijstandskosten	94.975	226.300	131.325
Uitgaven bijstand	9.308.655	9.288.000	-20.655
BBZ niet declarabel	35.175	24.300	-10.875
BBZ declarabel	350.280	350.280	0
IOAZ	32.482	35.000	2.518
IOAW	878.933	897.000	18.067
Totaal uitgaven	10.700.500	10.820.880	120.380
Verhaal en terugvordering bijstand	100.000	100.000	0
Rijksbudget BUIG *	9.870.365	10.077.672	207.307
Stelpost bijstand	511.294	511.294	0
Verhaal en terugvordering BBZ	295.269	295.269	0
Bijdrage van Rijk BBZ	54.731	41.258	-13.473
Inzet reserve	87.080	87.080	0
Totaal inkomsten	10.918.739	11.112.573	193.834
Saldo begrotingsresultaat*	-218.239	-291.693	-73.454

Toelichting:

De informatie uit grafiek 12 en tabel 13 komen uit de managementrapportage van september 2018.

De eindejaarsprognose 2018 is begroot op een positief saldo van € 291.693,-. In het batig saldo zijn wel de stelpost van € 511.294,- en de inzet van de BUIG reserve van € 87.080,- meegenomen. Houden we hier geen rekening mee dan zijn de kosten van bijstand hoger dan de baten. Het verwachte tekort is dan € 306.681,-.

* Het Rijksbudget is het voorlopige budget 2018. Eind september 2018 maakt het ministerie van SZW het definitieve budget bekend. In april 2018 is het Rijksbudget verhoogd vanwege de instroom van statushouders in de bijstand.

Hoofdstuk 7: Doorkijk naar 2019

Tabel 14: Begroting 2019

Verloop in aantallen PW (vm WWB)	2019	2020	2021	2022	2023
Stand 1 januari	650,0	635,0	620,0	605,0	590,0
instroom	171	171	171	171	171
Uitstroom	-186	-186	-186	-186	-186
Macro					
Stand 31 december	635,0	620,0	605,0	590,0	575,0
	718	703,0	688,0	673,0	658,0
	2019	2020	2021	2022	2023
Totaal Rijksbijdrage	-10.174.187	-10.174.187	-10.174.187	-10.174.187	-10.174.187
Verhaal	-126.694	-124.638	-122.559	-120.455	-118.328
Totaal inkomsten	-10.300.881	-10.298.825	-10.296.746	-10.294.642	-10.292.515
Kosten BUIG totaal (incl loondispensatie)	11.062.795	10.788.759	10.597.226	10.502.541	10.452.747
Saldo Begroting 2019	761.914	489.934	300.480	207.898	160.232
Saldo KNO (incl "technische corr")	706.043	548.386	517.310	393.470	189.340
Verschil met KNO (plus is voordeel)	-55.871	58.452	216.830	185.572	29.108

Bron afd. FIN

Toelichting op de begroting 2019:

De begroting 2019 is tot stand gekomen met de informatie en inhoud van de managementrapportage van september 2018. Er is een nieuwe doorrekening gemaakt van het volume BUIG op basis van het bestandsverloop over de periode januari tot en met augustus 2018.

De verbetering wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de invloed van de Rijkspublicatie in april 2018 waarin we een hogere bijdrage BUIG ontvangen. De cijfers zoals die in de kadernota zijn opgenomen zijn bijgesteld aan de (landelijke) ontwikkelingen zoals we die nu kennen.

Afgaande op het huidige beleid en de economische voorspoed verwachten we met de inspanningen van het WerkBedrijf en door "streng aan de poort" (Wijchen) te zijn, het financiële gat te verkleinen tussen de rijksbijdrage BUIG en de gemeentelijke kosten voor de bijstandsontvangers.

Op het moment van schrijven is de beschikking over de definitieve rijksbijdrage 2018 BUIG en het voorlopige budget BUIG over 2019 van het ministerie van SZW nog niet ontvangen. Het bedrag van het voorlopige budget BUIG over 2019 verwerken we nog in de begroting 2019.

Lijst met afkortingen

AOW.....	Algemene OuderdomsWet
BUIG.....	Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten
Bbz.....	Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004
CBS.....	Centraal Bureau voor de Statistiek
Divosa.....	Directeuren voor sociale arbeid
IOAW.....	De Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers
IOAZ.....	De Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers
MGR.....	Modulaire Gemeenschappelijke Regeling
PW.....	Participatiewet
SW.....	Sociale Werkvoorziening
SZW.....	Ministerie van Sociale zaken en Werkgelegenheid
UWV.....	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
WSW.....	Wet Sociale Werkvoorziening
Wajong.....	Wet werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten
WW.....	Werkloosheidswet